

мислення та спілкування. Саме така діяльність дозволяє поглибити професійне спрямування освіти, виховувати спеціалістів і з високим творчим потенціалом і впливає на формування соціально-професійної зрілості майбутніх фахівців. Головним засобом управління і самоуправління якістю підготовки фахівців є проведення комплексних міждисциплінарних досліджень чинників продуктивності професійної діяльності.

Важливо так зорієнтувати навчальний процес, щоб студенти перебували в атмосфері творчості, могли і бажали творити нове, залежно від свого рівня розвитку, бажань, стійкості інтересів, могли вибирати для себе форму прояву і участі в творчій самостійній діяльності, реалізуючи свою пізнавальну активність. Чим ширше діапазон участі студентів у творчому процесі, тим реальніші можливості у викладача активізувати розвиток творчого потенціалу студента, тим якісніша співпраця, тим ефективніший процес професійного навчання. Тобто, під час проведення науково-дослідницької роботи у студентів розвивається творче мислення, виховується потреба застосовувати теоретичні знання у практичній діяльності.

Кравець О. В.
Науковий керівник: д. пед. н., проф. Ігнатюк О. А.
НТУ «ХП»

ЕМОЦІЙНА СТІЙКІСТЬ ЯК ПРОФЕСІЙНА ВАЖЛИВА ЯКІСТЬ ВИКЛАДАЧА-ЛІДЕРА

Пріоритети сучасного суспільства, зміни на ринку праці, реформування вітчизняної вищої освіти викликають певне напруження людських сил, спричиняють розбалансованість потреб і шляхів їх реалізації. У цьому зв'язку особливої актуальності та значущості набувають питання розвитку емоційної стійкості особистості, яка повинна бути здатною до управління своїми емоційними станами і реакціями, спроможною проявляти позитивні емоції, стримано та виважено реагувати на стресові ситуації. Перелічені

характеристики зумовлюють конкурентоспроможність й успішність фахівця у професійній діяльності.

Мета роботи полягає у висвітленні емоційної стійкості як професійної важливої якості викладача-лідера.

Сучасна парадигма освіти вимагає від викладача не просто передачі знань, а ролі ментора та лідера. Лідерство в аудиторії базується на здатності керувати групою динамічною та надихати студентів. Лідерська позиція передбачає високий рівень відповідальності, що автоматично збільшує психологічний тиск.

Емоційна стійкість – це здатність психіки зберігати стабільність і функціональність в екстремальних умовах. Це складний механізм, який не дозволяє емоціям блокувати когнітивні процеси. Емоційна стійкість містить наступні ключові компоненти, а саме: *інтелектуальний*: сутність полягає у здатності до швидкого аналізу стресової ситуації без переходу в афект.; *вольовий*: характеризує вміння свідомо керувати своїми реакціями та зовнішніми проявами емоцій; *адаптивний*: характеризує швидкість повернення до нормального робочого стану після психологічного стресу.

Психологічні дослідження доводять, що група завжди підсвідомо копіює стан лідера. Якщо викладач демонструє тривогу, аудиторія стає некерованою. Якщо викладач транслює спокій – група стає продуктивною. Це ефект «емоційного зараження». Стійкість викладача створює «безпечний простір». Студенти відчують, що лідер контролює ситуацію, що дозволяє їм зосередитися на навчанні, а не на захисних реакціях. Емоційна стійкість дозволяє лідеру бути асертивним – впевнено відстоювати межі та правила без агресії, що є ознакою високої професійної культури. Емоційна стійкість виступає головним «щитом» проти емоційного вигорання. Викладач, який не володіє методами саморегуляції, швидко досягає фази виснаження. Без належної стійкості лідер ризикує перейти до деперсоналізації (цинічного ставлення до студентів), що повністю руйнує лідерський авторитет.

Для запобігання емоційного вигорання важливі супервізії, рефлексії та постійний самомоніторинг власного психологічного стану. До практичних стратегій формування емоційної стабільності відносяться:

Когнітивний рефреймінг: вміння перетворювати «проблему» на «педагогічну задачу». Наприклад, розцінювати конфлікт із групою як можливість для діалогу та вдосконалення навичок модерації.

Техніки саморегуляції: дихальні практики: використання технік контролю дихання для стабілізації вегетативної нервової системи; *дисоціація:* вміння подивитися на конфліктну ситуацію «зі сторони», як сторонній спостерігач, що дозволяє знизити інтенсивність власних переживань.

Розвиток емпатичного слухання: розуміння емоцій студента дозволяє викладачу не сприймати чужий негатив на свій власний рахунок.

Підсумковуючи варто зазначити, що емоційна стійкість є стрижнем професійної ідентичності викладача-лідера. Вона забезпечує життєздатність всієї освітньої системи, особливо в кризові часи. Психологічна підготовка майбутніх викладачів має обов'язково включати тренінги з емоційного інтелекту та стресостійкості.

Леонов В. О.
Науковий керівник: к. пед. н., доц. Шаполова В. В.
НТУ «ХП»

ЦИФРОВІ ПІДХОДИ ДО РОЗВИТКУ РЕЗИЛЬЄНТНОСТІ У ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

В умовах війни особливо актуальною постає проблема налагодженої взаємодії у закладах вищої освіти. Безперервність та доступність освітнього процесу постійно перебувають під загрозою: у низці регіонів можливість отримувати освіту очно відсутня, а наслідки війни призвели до переміщення студентів по різних регіонах України та світу.